

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/infografiki-historyczn/146093,Masakry-NKWD-latem-1941-r.html>

2022-01-17, 19:32

Masakry NKWD latem 1941 r.

Po agresji Związku Sowieckiego na II Rzeczpospolitą Polską i anektowaniu jej wschodnich ziem, NKWD przejęło ponad 145 istniejących tam więzień (więzienia, filie i oddziały więzienne), które szybko zapełniały się aresztowanymi „za działalność kontrrewolucyjną”, utrudniającymi sowietyzację. Atak Niemiec z 22 czerwca 1941 r. przesądził o losie w nich przetrzymywanych. Sowieci zarządzili natychmiastową ewakuację osadzonych. Sytuacja na froncie uniemożliwiła realizację przygotowanego planu, rozpoczęła się likwidacja więzień na Kresach, w wielu miejscowościach oznaczająca masowe egzekucje.

Plansze ukazują skalę i charakter zbrodni NKWD dokonanych na przetrzymywanych w więzieniach. Jedna z nich poświęcona jest zbrodniom dokonanych na aresztowanych we Lwowie. W tym tylko mieście zamordowano około 3 000 osób.

Cele zamknięto, więźniom kazano ułożyć się na podłodze, nie pozwalając się podnosić, a następnie zaczęto wywoływać po trzech, czterech i rozstrzeliwać przy warkocie zapuszczonych silników samochodowych. Zwalniano z więzienia jedynie więźniów kryminalnych. Pozostający jeszcze w więzieniu przy życiu więźniowie nie dostawali już odtąd jedzenia. Tak trwało przez wszystkie dni aż do soboty. W sobotę zapadła w więzieniu cisza. Z jednej z ocalałych cel na piętrze zobaczono odjeżdżających samochodami funkcjonariuszy NKWD. Zdołano jakoś otworzyć klapę „karmuszki” – otworu we drzwiach, przez który podawano do celi jedzenie – i jakiś chudy więzień przedostał się tędy na korytarz. Otworzył drzwi swej celi i celi naprzeciwko, gdzie jeszcze pozostali żywi więźniowie. Zaczęli ostrożnie schodzić na dół. Dostali się do kuchni, gdzie w kotłach była jeszcze gorąca zupa. Potem uwolnili jeszcze zamknięte w jednej z cel siedzące tam przerażone, półnagie kobiety. Spod jakichś drzwi spływał na korytarz strumyk krwi. Gdy drzwi otwarto, oczom ukazały się ułożone w stosy ciała pomordowanych więźniów. Krew płynęła spod bramy więziennej ulicą [Emila] Byka i spływała do ścieku podwórzowego po drugiej stronie ulicy, gdzie był skład żelaza.

Tadeusz Rakoczyński, ocalały z więzienia przy ul. Kazimierzowskiej 24 „Brygidki” w Lwowie

Obrazu grozy dopełniło odkrycie zbrodni przez mieszkańców miasta, którzy po opuszczeniu Lwowa przez Sowieców wyruszyli na poszukiwania swoich bliskich. Na miejscu znaleźli stosy ciał, nieraz noszących ślady tortur. Szacuje się, że podczas likwidacji więzień na Kresach Wschodnich zginęło 20-30 tysięcy osób.

Pliki do pobrania

[Masakry NKWD latem 1941 r. Rozstrzelać \(pdf, 25.8 MB\) 30.06.2021 07:51](#)

[Masakry NKWD latem 1941 r. Ewakuacja lub mord \(pdf, 4.03 MB\) 30.06.2021 07:52](#)

[Masakry NKWD latem 1941 r. Drogi śmierci \(pdf, 2.86 MB\) 11.08.2021 07:45](#)

[Zbrodnie NKWD po ataku III Rzeszy na ZSRS w 1941 r. \(pdf, 25.8 MB\) 28.06.2021 11:43](#)

[Masakry NKWD latem 1941 r. Lwów \(pdf, 25.8 MB\) 28.06.2021 11:44](#)

[Masakry NKWD latem 1941 r. Borysław, Sambor, Złoczów \(pdf, 7.92 MB\) 02.07.2021 12:07](#)

[Masakry NKWD latem 1941 r. Egzekucje na innych okupowanych terenach \(pdf, 1.8 MB\) 09.07.2021 08:03](#)

[Masakry NKWD latem 1941 r. Bilans zbrodni \(pdf, 4.32 MB\) 12.07.2021 14:18](#)

ZBRODNIENIE NKWD PO ATAKU III RZESZY NA ZSRS W 1941 R.

Opcje strony